

Goedenavond allen hier aanwezig,

Wie van u zoekt geen rust en vreugde? In het Latijn: requiem, et gaudium. Zijn niet alle mensen op zoek naar deze dingen? In die zin legt Thomas de vinger hier op het menselijk verlangen en weet hij ieder mens aan te spreken. Je zou kunnen zeggen dat dat toch wel een doel mag zijn, hier onder de bomen. Rust, dat kan ik u vanavond wel beloven, hier naast deze laatste rustplaats. Maar vreugde? Het is net waar u uw vreugde vandaan haalt. Oppervlakkige vreugde en genot wordt duidelijk afgewezen. Daarmee zwemmen mensen moeiteloos mee in de stroom van de rivier van werelds genot en gemak die uitkomt in een zee van betekenisloosheid, waarin uiteindelijk het echte leven uit het zicht raakt.

Thomas stelt ons heel duidelijk: je dwaalt als je iets anders zoekt dan het ondergaan van kwellingen. Ik kan me niet aan de gedachte onttrekken dat in bepaalde religieuze stromingen, ook in de huidige tijd, een bijna masochistisch trekje zit. Men haalt er voldoening uit als er met de retorische zweep der profetische prediking geslagen wordt, of erger in sommige gevallen. Als u daarvoor in bent, dan bent u natuurlijk van harte welkom onder mijn gehoor op zondag. Maar ook vanavond moet u toch iets daarvan hebben, als u hier naartoe gekomen bent en uw oor te luister legt bij een laatmiddeleeuwse prediker uit de Moderne Devotie. Zo kunnen wij paradoxaal genoeg vreugde halen uit lijden en kwellingen.

Maar Thomas heeft het hier niet over lichamelijke of geestelijke zelfpijniging. Hij heeft het over aanvaarden van lijden. In de 21ste eeuw kunnen we de illusie hebben dat het leven maakbaar is en we lijden kunnen uitbannen. Met pijnstilling, gezondheidszorg en technische middelen is de aanblik van het dagelijks leven veranderd. Maar de kern niet. En dat is dat we met lijden te maken hebben. We hoeven het niet op te zoeken, maar we komen het tegen en we kunnen er niet omheen. Door het niet uit de weg te gaan zijn we in de eerste plaats eerlijk tegenover onszelf. Met het niet aanvaarden van lijden, belasten we onszelf met een extra kruis, een geestelijk lijden, bovenop wat we al te lijden hebben. In de tweede plaats helpen we elkaar als we het lijden niet uit de weg gaan. Hoeveel mensen zijn niet in de steek gelaten of krijgen alleen de minimale zorg, omdat we liever niet geconfronteerd worden met lijden in onze maatschappij? Maar in de derde plaats, en dat is voor Thomas het belangrijkste, het heeft ook te maken met Christus. Jezus heeft geleden en Zijn kruis gedragen. Wie zijn wij dan, dat wij het lijden niet zouden aanvaarden? Is een dienaar soms meer dan zijn meester, zoals Jezus in Johannes 15 zei? Zo schrijft Thomas hier dat we de beweging moet volgen die Jezus maakte: Hij leed, Hij stierf, Hij stond op en ging binnen in Zijn heerlijkheid. Die weg mogen wij volgen.

Een sporter hoeft je niet uit te leggen wat je moet doorstaan voor de overwinning. Een geleerde moet vele uren lezen en zwoegen. Als je iets wilt bereiken, dan vraagt dat offers. Als je de moeilijke weg wilt afsnijden, dan kom je bedrogen uit. Zo is de weg van geloof een weg van lijden. Zelf hebben wij geleden aan de oorlog in Israël en Gaza. Persoonlijk is dat relatief wat we hebben moeten doorstaan, maar veel meer het lijden aan wat er allemaal daar gebeurde aan angst, dood en verderf. En ook het lijden aan de polarisatie, de vaandels die omhoog gingen en de partijvorming, terwijl de echte aandacht voor het lijden van mensen over het hoofd gezien werd. Ik had anders gewild, maar voor ons persoonlijk heb ik het niet als verlies gezien omdat ik heb ervaren wie God is in die periode. En zo getuigen mensen in ziekte of verdriet ook van Gods onzichtbare aanwezigheid.

Bij kruis dragen, moest ik denken aan Yohanna Katanacho. Decaan aan de Nazareth Evangelical College. Hij had een inspirerende lezing, toen ik op bezoek was bij hen in Nazareth. Als Arabier, Palestijn, Israeli, vader en docent heeft hij een bijzondere positie in een complexe maatschappij. Maar, zo zei hij: mijn diepste identiteit ligt in Christus. En Christus leert mij niet de weg van de orthodoxie, de rechte leer, of de orthopraxis, het juiste handelen, maar van de orthopathos. Pathos kunnen we

vertalen met lijden. Of hartsverlangen of bezieling. En juist in die gelaagde betekenis werd ik zo aangesproken. Voor Katanacho was het hét antwoord op de lastige positie van christenen in Israël en de Palestijnse gebieden. Leren lijden en liefhebben. Je hart niet hard laten worden. Om met de titel van het boek van Natascha van Weezel te spreken: hoe houdt je je hart zacht? Lijden en liefhebben liggen soms heel dichtbij elkaar. En dat moet je aanvaarden. Thomas wijst op Christus, die dat niet uit de weg ging, maar aan Zijn liefde wilde lijden voor de wereld. En wij worden opgeroepen Jezus Christus te volgen op die weg.

Dank u wel.